

ÉRTESÍTŐ

a Budapesti Városvédő Egyesület lapja

2009. október

XXVII. évfolyam, 7. szám

Kedves Tagtársaink!

A szeptember 19-20-i hétvégén minden korábbinál nagyobb érdeklődés fogadta a Kulturális Örökség Napok közel ezer programját az egész országban, de Budapest lakói is fölkerekedtek, hogy végigjárják azt a több száz eseményt, amit erre az alkalomra hirdettek meg. Az óriási érdeklődés azt jelzi, hogy városunk értékei fontosak az itt élőknek, és ez nekünk, városvédőknek a legnagyobb öröm. De októberben is várnak jó programok: kezdődik az Építészet Hónapja, amire az Egyesület egy ritka fotóanyagból rendez kiállítást a világörökséggé nyilvánított japán templomokról. Október közepén báró Podmaniczky Frigyesre emlékezünk egy koszorúzással és a Lánchíd tisztává varázsolásával. Figyelmükbe ajánljuk azt az előadásunkat is, amellyel a Tudatos Vásárlók Egyesületéhez csatlakozva részt szeretnénk venni Budapest zöld térképének bővítésében. Továbbra is várjuk tagtársaink jelentkezését, akik fontosnak tartják, hogy Budapestet ne borítsák el a falfirkák és szívesen részt vennének közös tisztítási akciókban. Rendezvényeinkre szeretettel várunk mindenkit és kellemes őszt kívánunk!

Götz Eszter

MEGHÍVÓ

A Podmaniczky Páholy **október 15-én** tiszteleg báró Podmaniczky Frigyes emléke előtt, a felújított **Lánchíd Palota** (egykor a Fővárosi Közmunkák Tanácsa épülete) emléktáblájánál, melyet a Páholy helyezett el két évvel ezelőtt. Dél előtt **9 órakor** a Páholy képviselői ünnepélyes megemlékezést tartanak, majd **10 órakor** kezdődik a Podmaniczky Páholy védnöksége alatt a Szeretem Budapestet Mozgalom és a Budapesti Városvédő Egyesület közös Lánchíd-tisztítási akciója.

Kérünk mindenkit, aki szívesen részt venne az ünnepségen és az akcióban, jelentkezzen a BVE titkárságán, a 321 1696-os telefonszámon!

MEGHÍVÓ

Szeretettel várunk minden érdeklődőt
2009. október 20-án (kedden) **17 órakor**
Japán világöröksége
című fotókiállításunkra a BVE Podmaniczky-termébe.
(Budapest V. Kossuth Lajos u. 14-16.)

A kiállítást megnyitja: Fejérdy Tamás

A kiállítás november 13-ig látogatható, H-Cs: 10-16, P: 10-13 óráig.

MEGHÍVÓ

A Budapesti Városvédő Egyesület és a Fekete Sas Könyvkiadó szeretettel meghívja Önt az

Andrássy út

című kiadvány bemutatójára

2009. október 6-án (kedden) **16 órára** a BVE Podmaniczky termébe.

A kötetet bemutatja:

Fazakas István, a Fekete Sas Könyvkiadó vezetője

Közreműködnek:

a Bajza utcai Általános Iskola növendékei és a kötet szerzői

A bemutató után a kiadvány kedvezményesen megvásárolható lesz!

MEGHÍVÓ

Szeretettel várunk minden érdeklődőt 2009. október 13-án (kedden) 16 órakor

Budapest zöld térképének

képzéssel egybekötött bemutatójára. A jelenlévők amellet, hogy megismerhetik a Tudatos Vásárlók Egyesülete által létrehozott, és a kulturális örökségnek is figyelmet szentelő budapesti zöld térképet, részletes útmutatást kapnak a térkép használatát, illetve a csatlakozás lehetőségeit illetően is.

A bemutató helyszíne a BVE Podmaniczky-terme (V. Kossuth Lajos u. 14-16.)

A témáról bővebben a 6. oldalon olvashatnak.

MEGHÍVÓ

Értesítjük Tagtársainkat, hogy a Pesterzsébeti Városvédő Csoport

2009. október 19-én, hétfőn 11 órakor

a XX. kerület Magyarok Nagyasszonya terén emlékfákat ültet, illetve emléktáblát helyez el.

A fenti időpontban *Komoróczy László* alpolgármester úr mond ünnepi köszöntőt.

Megközelíthető: a 123-as vagy 35-ös busszal vagy az 52-es villamossal.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

VETÍTETTKÉPES ELŐADÁS

Szeretettel várunk minden kedves érdeklődőt **október 29-én** (csütörtökön) **17 órakor**

Kálmán Alajos akadémikus

Fokvárosi élmények és kalandok – a kis pingvintől a rinocéroszig
című előadására, az Egyesület vetítőtermébe.

PROGRAMAJÁNLÓ

Egyesületünk **III. kerületi csoportja** és az **Aquincumi Múzeum** szeretettel vár minden érdeklődőt a Múzeumok Őszi Fesztiválján tartandó **óbudai történeti sétájára.**

Időpont: **október 11.** (vasárnap) **10, 11 és 12 órakor.**

Gyülekezés: a Nagyszombat utcai Amfiteátrumban.

A pesterszébeti **Csili Művelődési Központ** helytörténeti klubjában

2009. október 13-án 17 órakor

Kárpáti Kamill íróval, Pesterszébet díszpolgárával

beszélget *Albert Zsuzsa*, a Magyar Rádió ny. irodalmi szerkesztője.

A találkozó helye a Vízvári Terem, Csili „B” épület, Budapest, XX., Baross u. 55.

Szemléletváltás az Életért Egyesület

2009. **október 4-én** (vasárnap) **14 órakor** kertlátogatási programot szervez a **Margitszigetre.**

Találkozás: a szökőkút sportpálya felőli oldalán.

CSOPORTÜLÉSEK–PROGRAMOK

Az egyesületi programok nyilvánosak és a belépés díjtanlan!

Fotós csoport: minden hónap **első keddjén 16 órától**

Panteon csoport: minden hónap **második szerdáján 16.30 -tól**

Közlekedési csoport: **minden szerdán 17 órától**

Várostarténeti csoport: a csoport részt vesz a BTM **Kálvin hagyománya – református örökség a Duna mentén** című kiállítás megnyitóján. Várunk mindenkit szeretettel **október 30-án** (pénteken) **15 órakor** a **Budapesti Történeti Múzeumban** (1014 Budapest, Szent György tér 2., Budavári Palota „E” épület)

- Templomtörténeti csoport:** legközelebbi összejövetelüket **október 14-én, szerdán 16:30 órakor** tartják az Egyesület földszintjén.
- Környezetvédelmi csoport:** következő csoportülésüket **október 20-án** (kedden) **16 órakor** tartják az egyesület székhelyén. Téma: **Pesterzsébet önkormányzata a környezetvédelemért**, előadó: *Nolipa Irma*.
- Harangtörténeti csoport:** részt veszünk a BTM **Kálvin hagyománya – református örökség a Duna mentén** című kiállítás megnyitóján. Várunk mindenkit szeretettel **október 30-án** (pénteken) **15 órakor** a **Budapesti Történeti Múzeumban** (1014 Budapest, Szent György tér 2., Budavári Palota „E” épület)
- Csendvédelmi Bizottság:** a csoport programjaival kapcsolatban kérjük, figyeljék az egyesület honlapját! www.varosvedo.hu
- Szőnyi István Képzőművészeti Kör:** minden **hétfőn 15 és 18 óra** között tartja foglalkozásait a BVE pincészetjén lévő teremben, és szívesen fogadja a festészet és rajz iránt érdeklődőket. Vezető tanár: *Ferenczi Tiborné* festőművész, művészettörténész
- I. kerületi városvédő csoport:** következő csoportmegbeszélésüket **október 21-én** (szerdán) **15 órakor** tartják a **Budavári Önkormányzat Művelődési Házában** (I. ker., Bem rkp. 6.).
- II. kerületi városvédő csoport:** következő csoportmegbeszélésüket **október 15-én** (csütörtök) **16 órakor** tartják az egyesület székhelyén.
- III. kerületi városvédő csoport:** következő ülésüket **október 19-én**, hétfőn **16 órakor** tartják az egyesület Nagytárgyalójában (1053 Budapest, Kossuth Lajos u. 14-16. galéria)
- Terézvárosi csoport:** októberben bemutatják az **Andrássy út** című kötetet, melynek részleteit a 2. oldalon olvashatják. A könyvbemutatóval egy időben válogatást mutatunk be az egyesület **Terézváros értékei** című tárlatából, Andrássy úti tematikával.
Októberi sétáikkal kapcsolatban keressék fel egyesületünk honlapját: www.varosvedo.hu
- Erzsébetvárosi Helytörténeti Klub:** október 26-án látogatást teszünk a **Kresz Géza Mentőmuzeumba**. Dr. Kresz Géza a Budapesti Önkéntes Mentőegyesület, egyben a szervezett mentés megalapítója. Tárlatvezetést kapunk, a részvétel ingyenes.
Találkozás: **V. kerület, Markó u. 22., október 26-án** (hétfőn) **14:30 órakor**.
- Józsefvárosi csoport:** **október 28-án** (szerdán) **16 órakor** vetített képes előadás: **AZ EMBER TRAGÉDIÁJA**, Jankovics Marcell animációs sorozata alapján – VIII. epizód: Prága, francia forradalom (prágai szín). Előadó: *Martsa Piroska* animátor, helyszín: Józsefvárosi Galéria (VIII. ker. József krt. 70.)
- Kőbányai csoport:** legközelebbi összejövetelét **október 15-én** (csütörtökön) **17-19 óra között** tartja a Kőbányai Helytörténeti Gyűjteményben (X. ker. Budapest, Halom u. 37/b). Minden érdeklődőt szeretettel várunk *Óvári Árpád A Yellowstone park csodái* című előadására. Ugyanitt a helytörténeti kiállítás megtekinthető: hétfő, kedd, szerda, péntek 10-14-ig, csütörtök 14-18 óráig.
- XIII. kerületi Városvédő Csoport:** **október 20-án** (kedden) kirándulást teszünk autóbusszal Székesfehérvárra. Találkozás **8 órakor**, az Angyalföldért Egyesület helyiségében (XIII. ker. Váci út 50.)
- Rákospalotai munkacsoport:** a MÁV Telep Baráti Köre Közhasznú Egyesület részt vesz Budapest Város meghirdetett programjában az **októberi takarítási hónap** keretén belül, **október 10-én** szombaton. A Budapest XV. kerület Városüzemeltetési Osztályával együttműködve 600 zöldhulladék szállítására alkalmas zacskót oszt szét október elején a MÁV Telepen, az október elejétől folytatódóan végzett kertrendezések nagyobb mennyiségű zöld hulladékainak, a fák nyesedéke, a metszésekből származó nagyobb ágak és gallyak számára depóhelyeket jelöl ki. Az Egyesület tagjai tisztelettel kérik a lakosságot, hogy az októberi MÁV Telepi Hírmondóban megadott helyeken kívül máshová ne rakjanak

semmiféle hulladékot! A depóhelyeket folyamatosan ellenőrizzük, a zöldhulladék elszállítása az október 10. akciónap utáni első munkanapokon történik és díjmentes.

A programmal kapcsolatban további részleteket majd a honlapon olvashatnak!

Pesterzsébeti Városvédő Csoport: október 19-én (hétfőn) **11 órakor** emlékfaültetés és emléktábla avatás a Magyarok Nagyasszonya terén. Ünnepi köszöntőt mond: *Komoróczy László* alpolgármester.

Promontor – Tétény munkacsoport: október 19-én (hétfő) **17 órakor** tartjuk soron következő havi összejövetelünket a Klauzál Gábor Művelődési Házban, melynek keretében **A helytörténeti kutatások legújabb eredményei** címmel *Garbóci László* és *Bartos Mihály* tart előadást. A rendezvényre minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Soroksári Grassalkovich Kör: október 8-án (csütörtökön) **17 órakor** tartják következő összejövetelüket a Közösségi Házban (Bp. XXIII. kerület, Grassalkovich út 154).

Aranytíz Helytörténeti Klub: következő ülését **október 29-én** (csütörtök) **17 órakor** tartja: *dr. Déry Attila* Reitter Ferenc-díjas építész tart előadást **Az új főutca** (A Kálvin tértől a Szabadság térig) címmel. A klub vezetője: *Vízy László*.

Rákoshegyi Bartók Zeneház (XVII. kerület, Budapest - Rákoshegy, Hunyadi u. 50.)

Programjaik olvashatók a www.bartokzenehaz.hu honlapon!

TAGTÁRSAINK ÍRJÁK

Szomorú hír – itthagytott minket Belicza Kornél

Tudatjuk az egyesület tagságával, hogy nagyra becsült, Podmaniczky díjas tagtársunk, az egyesület egyik alapító tagja, 2009. szeptember 8-án, 91 évesen elhunyt. Emlékét megőrizzük!

Hamvasztás utáni búcsúztatása 2009. október 1-én 10:30 órakor lesz a Farkasréti temetőben.

Fotós csoport

A Környezetvédelmi Csoport hírei

Az Orczy-park és a Ludovika-tér története

Szeptember 15-én az Egyesületünk központjában **Pesti László** érdekes és különleges előadását hallgathattunk meg **az Orczy-parkról és a Ludovika-térről**. Egy kis ízelítő az előadásból:

„Az 1700-as években a közönség a kerttől hangulatok kifejezését várta. E kíváncsi a szentimentális kertben valósult meg, melynek hazánkban **Petri Bernhard** a legkiválóbb mestere. Báró Orczy Lőrinc is őt bízta meg pesti kertjének tervezésével. A munkát fia báró Orczy László tette teljessé. A kert 1794-ben készült el. A homokos pusztaságon épült parkban jelen volt minden, amit a kor egy kastélykerttől elvárt: a dombon obeliszkek állt az alapítás emlékére, s a sétáló számára bőven volt látnivaló: mint a düledező kunyhó, amit temető vesz körül sírokkal. Egy kis hídon átkelve sötét ligetben kígyózik az út és szűk alagút után tágas, mesterséges barlangba érkezünk. Az angol kert a tóval igazi látványosság, mely a fácánossal és a szökőkutakkal folytatódik. A park területe is nagyobb volt, a Diószeghy utca és a Kálvária tér felé túlnyúlt mai határain, s így gazdasági majornak is volt helye. Konyhakertje, gyümölcsöse, szőlője hozzájárult az önellátáshoz, üvegháza országosan a legnagyobb volt. Mindezeket lóval hajtott vízemelő géppel öntözték. A szép park – melynek fenntartása évi 10.000.- forintot igényelt – nem sokáig virult. A család 1829-ben 60.000 forintért eladta katonai intézmény számára. Ekkor József nádor fennhatósága alá került, aki saját kertészét, Koschek Józsefet bízta meg gondozásával, később 19 éven át Petz Ármin volt a főkertész.”

Parki illemtan az Orczy-kert XIX. századbeli fénykorából:

„Kedves Park Látogató.

Utcákon, sétányokon nem illik másoknak útjában állongani, többekkel egy sorban az utat elfoglalni, tolakodni, pajkoskodni, danolni, fütyölni, lármázni, nagy hangon beszélni, nevetgélni, mutogatni, bottal, kézzel hadonászni, pipázni, ebet magával hordani, kacérkodni, szegleteken az elmenőket szemlélgetni, az úton sokszor keresztül-kasul járkálni, másoknak láb alatt ténferegni, valakivel hosszas beszélgetésben megállani. A szembejövőknak idejében ki kell térni. Illetlen az út közepére köpködni, orrát oda fújni, gyümölcshéjat, papirost, egyebet oda hányni.”

Természetesen az előadás még sok érdekes információt tartalmazott! Jó hír, hogy egyesületünk központjában a park Pesti László által készített térképe és történetének összefoglalója megtalálható és fénymásolatban igény szerint elvihető.

Még egy jó hír: Arlett Annamária közbenjárása eredményeként, a XV. kerületi Önkormányzat támogatásával kiadásra került Pesti László – Tarjányi Ferenc: **Kertgazdálkodási tanácsadó** című kézikönyve. Gratulálunk az íróknak és a kiadónak is!

Szakcsoportunk következő találkozója október 20-án, kedden 16 órakor lesz az Egyesület Kossuth L. utcai székházában. Előadónk: Nolipa Irma, téma: „Pesterzsébet önkormányzata a környezetvédelemért”.

Vándor Éva

Zöld térképpel az élhető városért

A nemzetközi zöld térkép hálózat (www.greenmap.org) keretében világszerte azért készülnek zöld térképek, hogy felhívják a figyelmet a települési szintű fenntarthatóság lehetőségeire és kihívásaira. A térképek elsődlegesen döntéstámogató eszközök a városlakók mint fogyasztók részére (hol található a közelünkben cipőjavító, hulladékudvar, piac, szódás stb.). Ugyanakkor azonban reklám lehetőséget biztosítanak azon szolgáltatók és szolgáltatások számára, amelyek hozzásegíthetik a lakosságot a fenntarthatóbb, azaz környezetkímélő és a helyi közösségeket, gazdaságot erősítő életmódok kialakításában.

Ebben a szellemben készül Budapest zöld térképe (www.zoldbudapest.hu) is: a hatalmas internetes adatbázis a várost zöld szemmel térképezi fel, illetve láthatóvá és elérhetővé teszi a fenntarthatóbb életmódhoz szükséges boltok, szolgáltatások, helyek széles körét - legyen szó akár a mindennapi szükségletek kielégítéséről (piacok, bioboltok, kerékpár-szaküzletek stb.), közösségépítésről (közösségi házak, civil szervezetek, életmód klubok stb.), alternatív szabadidős lehetőségekről (pl. tanösvények, természetkímélő sportlehetőségek, barkács-szakkörök), közlekedésről (kerékpárutak és -megőrzők, hajóállomások stb.), vagy épp a helyi identitás alapját képező, illetve a helyi turizmust feltételező kulturális örökségek köréről.

A 31 témakört felölelő adatbázis használatát részletes kereső támogatja, amelynek segítségével lakó-, illetve tartózkodási helyünk körül földrajzi távolság alapján kereshetünk a térkép „zöld pontjai” között. Ezek ugyanakkor értékelhetőek és kommentálhatóak, sőt, akár ki is szavazhatóak, ha az oldal felhasználói közösség szerint nem felelnek meg a fenntarthatóság kritériumainak.

A térkép készítése és fenntartása részvételi alapon működik: bárkinek módja és lehetősége van csatlakozni, a térképet bővíteni, illetve karban, napra készen tartani. Remélhetően sok helyi közösség, civil szervezet csatlakozik a zöld térképészek csapatához, felismerve a térkép kínálta lehetőségeket egy valóban élhető városi környezet kialakításában. Bővebben lásd: www.zoldbudapest.hu

Budai hírcsokor

Száz éve jelent meg Vigand Rezső Budapest-útmutatója, amely az egyik legkorábbi és legalaposabb útikönyv a fővárosról. A 380 oldalas zsebalakú, vastkos könyv minden fontosabb tudnivalót, igazi tömörséggel ölel fel, amelyre a kor művelt utazójának vagy a kíváncsi városlakónak szüksége lehetett.

Átalakul és sétáló, illetve csillapított forgalmú utcás övezet lesz a II. kerület egy része. A Balogvár utca, a Felvinci út, a Bimbó út, a Buday László utca, a Margit körút és a Retek utca, valamint a Marcibányi tér környékén élhetőbb, a korábinál több zöldfelülettel és sok apró üzlettel bíró környék lesz.

Befedik az Irhás árok vízelvezetőjét és ezzel könnyebbé válik az igen keskeny és életveszélyes útpálya kiszélesítése. Gyalogjárdát és játszóteret is építenek, sőt fasort is ültetnek. Így az autók, a gyalogosok, a kerékpározók és a túrázók is elférnek majd. Arról egyelőre nincs hír, hogy a 8/Y jelzésű autóbust beindítják-e, pedig a környék a budai oldal tömegközlekedésileg nehezen elérhető, illetve visszafejlesztett része.

A Pilis-nyeregben újjáépült háborús emlékmű felavatása és megkoszorúzása lapzártánk után lesz. Az eredeti talapzat rendbehozatala után arra emelték rá az új obeliszket. Tudomásunk szerint a munkát és az anyagiakat, főleg a dorogi természetbarátok adták össze, illetve végezték el.

Kertész István

Jeles évfordulók

70 éve, mindössze 40 évesen hunyt el **Domány Ferenc** (Gyöngyös, 1899. ápr. 30. - Folkestone, 1939. szept. 9.) és ezzel megszűnt a legendás **Hofstätter és Domány építész társulás** (1936-1939). Domány a Budapesti Műegyetemen Hüttl Dezső tanítványa volt, de a képzést Németországban fejezte be. 1925-től 1933-ig Berlinben dolgozott, itt szállodák (Woga-Hotel; Autohotel), irodaház, sportcsarnok fűződik a nevéhez. Hazatérve merészen modern stílusa csak szelídebb formában érvényesülhetett, elsősorban belső terek kialakításában.

1938-ban készült el az általa tervezett **Broadway mozi** (Filmmúzeum, felújítás után ma Belvárosi Színház). A Károly körút és Dohány utca sarkán álló, Hoepfner Guido által tervezett bérház már eleve úgy épült (1911-1913), hogy alagsora színházi nézőteret fogadhasson magába. Domány kivételes kreativitása megmutatkozott a rendelkezésre bocsátott tér kihasználásában, a nézők be- és kilépési útjának szervezésében és a mozi modern belső kialakításában. A pazar burkolatokkal és finom részletképzésekkel kialakított, merész és elegáns architektúra annakidején különösen modern hatást keltett.

1937-ben adták át a Hollán Ernő utca 7/a és 7/b szám alatti kettős bérházzal együtt azok közös udvarának helyén a **Lloyd (Duna) mozit**. (A mozi tervezésében Domány, az épületében Hofstätter játszhatott főszerepet.) Ennél a mozinál is kitűnt a nézőforgalom kiváló szervezése, a reprezentatív modern belsőépítészet. A nézőtér padlószintjét az utcaszintnél mélyebbre helyezték, másrészt föléje elliptikus födémeket szerkesztettek. A mozi különös vonzerejét az adta, hogy a tető egy része motorral eltolható volt, vagyis a mozi tetszőlegesen működött szabadtéri vagy zárttéri filmszínházként.

Domány legendás alkotásai a Hofstätterrel közösen tervezett bérházpaloták. 1939-ben Angliába ment, ahol egy londoni postapalota pályázatán díjat nyert. A kivándorlás tragédiával végződött: a korszak egyik legnagyobb hatású fiatal építésze még abban az évben meghalt.

1891-ben Budapesten született **Hofstätter Béla** és ugyanitt halt meg 1944 decemberében. **100 éve** érettségizett az István úti főgimnáziumban. A Budapesti Műegyetemen végzett építészmérnökként 1913-ban. Ma úgy tudjuk, hogy első épületei az 1920-as évek végéről valók. Domány hazatérte idején már Hofstätter az egyik meghatározója az Ujlipótváros arculatának. Mára ez a tény nagyrészt feledésbe merült. (E sorok szerzője is csak néhány éve tudta meg, hogy egy 1927-ban épült Hofstätter-házban lakik a Hegedűs Gyula utcában.) Épületeit éles kontúrok, a nagy függőleges falfelületeknek nyitott és zárt erkélyek kombinációival való szellemes megosztása jellemezte, ami egyszerre teszi mozgalmassá a homlokzatokat, és világosabbá, elegánsabbá a belső tereket.

Hofstätter és Domány féle nevezetes bérpaloták:

Budapesten az 1930-as évekre kialakult a modernséget befogadó társadalmi réteg, amely egyben azt is fontosnak tartotta, hogy lakókörnyezetét kellőképpen reprezentatívnak lássa, hogy már a lépcsőházba belépni is szinte ünnep legyen. A modernség a kor lehetőségeinek kihasználásáról, a lakók kényelmének aprólékos megtervezéséről is szólt. Ezeknek az igényeknek ez az építészpáros kivételesen jól tudott megfelelni. Társulásuk mindössze négy éve alatt kiemelkedő ötletességgel tervezett épületeik az igényes középpolgári életforma legendás példái lettek. Bérpalotáik különösen felértékelődtek a háború utáni évtizedekben. Éles ellentétben a következő évtizedek épületeinek modernizmusával, a Hofstätter és Domány páros abban az értelemben maximalista volt, hogy megvolt még bennük a régi építészek mindenre kiterjedő figyelme is.

Első közös munkájuk a **Duna-park épület** (Pozsonyi út 38-42) (1937), az Alföldi Czukorgyárak Rt bérháza. A hatemeletes bérpalota az egyik legnagyobb a maga korában, az átlagosnál tágasabb tetőteraszokkal, tetőkertekkel, ahonnan világszép panorámára tekinthetünk. A Fővárosi Közmunkák Tanácsa a Szent István park és környékére 1933-ban elfogadott rendezési tervében keretes beépítést írt elő, ami lehetővé tette tágas közös belső terek, előcsarnokok, reprezentatív lépcsőházak építését. Az építészek eredetileg a szintén megkötött homlokzati rendszertől eltérő, merészebb homlokzatot képzeltek el, de ezt nem engedélyezték. Az épületen korszerű építőanyagokat, épületszerkezeteket, a belsőben az akkor még új központi fűtést, gáztűzhelyeket, beépített szekrényeket alkalmaztak. Az előcsarnokok, lépcsőházak belső burkolatai magas minőségűek voltak, márványt és nemes követ használtak. Kívülről az alsó szintekre időtálló travertin burkolat került.

1937-ben építették fel a Rózsa-domb alján az ún. **Dugattyús házat** (Margit körút 15-17), a Weiss Manfréd Vállalatok Elismert Nyugdíjpénztára bérházát. A homlokzat stílusa itt is kötött volt, de a Közmunka Tanács által előírt beépítési módot sikerült megváltoztatni. Így a két épületrész között a korszak legelegánsabb lépcsőházát alakították ki futurisztikus üvegfalú liftekkel, a végletekig leegyszerűsített, tisztán átgondolt térszervezéssel (minden félemeleten ugyanúgy 3 lakás nyílik). Nem véletlenül, filmrendezőink sem tudnak betelni a látvánnyal. Azóta is szinte egymásnak adják a kilincset, hogy filmjeikben ezt a hihetetlenül tiszta egyszerűséggel és ötletességgel létrehozott épületbelsőt szerepeltethessék. Itt is a tartós és reprezentatív anyagokat igyekeztek felhasználni, és maximalisták voltak az élhető épület megtervezésében. Az előcsarnok falait ruszkai márvány borítja. 1937-ben lenyűgöző volt a központilag vezérelt óra, a rézből készült felcsengető tábláskák, a gyermekkocsi tároló, ruhaszáritó helyiség, a háborús szabványok szerint épített légtalmi óvóhely, külön felszerelt fürdőszobával.

dr. Horváth Péterné

UTAZÁSI AJÁNLATOK

Neoline Utazási Iroda „Kalandozás”	1088 Budapest, Szentkirályi u. 5.	Eng.sz.: U-714/2006.
Tel.: 318-8064, fax: 317-1056,	e-mail: kalandozas@t-online.hu	www.kalandozastravel.hu

október

03-04.	A Felvidék királyi városai	19.900,-
07-11.	Bajor kastélyok	58.900,-
14.	Bécs – az egykori gáztartályok új élete	5.290,-
17.	Romantikus osztrák várak – Hinterbrühl-Perchtoldsdorf-Mödling	5.900,-
24.	Melk-Wachau	7.290,-
23-25.	Kalandozás a Kőszegi hegységben	32.500,-
31.	Budapesti séták – a Belváros irodalmi emlékei	450,-

A BVE havonta megjelenő bulletinje**Az Értesítő kiadását a Fővárosi Önkormányzat támogatja.**

Telefon, fax: 321-1696

OTP 11705008-20092737-00000000

Adószám: 19729224-1-41

e-mail: budapesti@varosvedo.hu

honlap: www.varosvedo.hu

1053 Budapest, Kossuth L. u. 14-16.

Szerkesztői munka: Hegedűs Attila András

A kiadásért felelős: Götz Eszter